

REHABİLİTASYONA GÜNCEL YAKLAŞIM

EDİTÖRLER
Aysun ÖZLÜ
Dilek Özge ZİNCİR ERÇİN

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-625-7795-99-9

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Rehabilitasyona Güncel Yaklaşım

Yayıncı Sertifika No
47518

Editörler
Aysun ÖZLÜ
ORCID iD: 0000-0002-0430-6299

Baskı ve Cilt
Vadi Matbaacılık

Dilek Özge ZİNCİR ERÇİN
ORCID iD: 0000-0002-1912-6039

Bisac Code
MED073000

Yayın Koordinatörü
Yasin DİLMEN

DOI
10.37609/akya.2085

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Covid-19 Pandemisi sürecinde tüm zorluklara rağmen canla başla çalışan, bu uğurda canını veren, geride gözü yaşlı sevdiklerini bırakan bütün Türk Sağlık Personeline ithafen...

Saygı ve minnetle...
EDİTÖRLER

İÇİNDEKİLER

1. ORTOPEDİK REHABİLİTASYON

1. Bölüm	Menisküs Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon.....	1
	Hanife Hale HEKİM	
2. Bölüm	Ön ve Arka Çapraz Bağ Yaralanmalarında Rehabilitasyon	13
	Ayhan KUL	
3. Bölüm	Diz Protezi Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon	33
	Hüma BÖLÜK ŞENLİKÇİ	
4. Bölüm	Kalça Protezi Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon	45
	Zeynep ATEŞ Erdal DİLEKÇİ	
5. Bölüm	Fleksör Tendon Yaralanmaları ve Rehabilitasyonu	55
	Deniz BULUT	
6. Bölüm	El Sinir Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon.....	69
	Hüseyin AYDOĞMUŞ	
7. Bölüm	Omuz Rotator Manşet Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon	81
	Meryem KÖSEHASANOĞULLARI	
8. Bölüm	Donuk Omuz Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyonu.....	87
	Nihal YILMAZ	
9. Bölüm	Servikal Disk Hernisi Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon	91
	Rabia AYDOĞAN BAYKARA	
10. Bölüm	Servikal Travma Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon.....	103
	Nazire BAĞATIR	

11. Bölüm	Lomber Disk Hernisi Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon	107
	Mustafa ŞENGÜL	
12. Bölüm	Lomber Travma Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon.....	113
	Elif ÖZYİĞİT	
13. Bölüm	Aşil Tendon Tamiri Sonrası Rehabilitasyon.....	119
	Hatice Merve GÖKMEN	
14. Bölüm	Ayak Bileği Bağ Cerrahisi Sonrası Rehabilitasyon.....	125
	Emine CÜCE	
	İsa CÜCE	
15. Bölüm	Ampute Rehabilitasyonu.....	135
	Merve AKDENİZ LEBLEBİCİER	
16. Bölüm	Osteoartrit Rehabilitasyonu	143
	Sefa GÜMRÜK ASLAN	

2. NÖROLOJİK REHABİLİTASYON

17. Bölüm	İnme Rehabilitasyonu.....	155
	Erdal DİLEKÇİ	
	Muhammed BALCI	
18. Bölüm	Travmatik Beyin Hasarı Rehabilitasyonu	175
	Sezin SOLUM	
19. Bölüm	Multipl Skleroz ve Rehabilitasyonu	189
	Hülya DEVECİ	
20. Bölüm	Serebral Palsi ve Rehabilitasyonu	197
	Yalkın ÇALIK	
21. Bölüm	Musküler Distrofilerde ve Spinal Musküler Atrofilerde Rehabilitasyon	211
	Mustafa Erkut ÖNDER	
22. Bölüm	Parkinson Rehabilitasyonu	219
	Songül KESKİN KAVAK	
23. Bölüm	Omurilik Yaralanmasında Rehabilitasyon	229
	İlker Fatih SARI	

24. Bölüm	Poliomyelit Rehabilitasyonu	247
	Adem YILDIRIM	
25. Bölüm	Brakial Pleksus Rehabilitasyonu	257
	Seher KARA	
26. Bölüm	Sinir Kas Kavşağı Hastalıkları Rehabilitasyonu	263
	Nurdan YILMAZ Buminhan SEFEROĞLU	
27. Bölüm	Spina Bifida ve Rehabilitasyonu	269
	Tuğba ÖZSOY ÜNÜBOL	

3. ÖZELLİKLİ REHABİLİTASYON MODELLERİ

28. Bölüm	Kardiyak Rehabilitasyon	279
	Fatıma YAMAN	
29. Bölüm	Obezite Rehabilitasyonu	291
	Volkan ŞAH	
30. Bölüm	Vestibüler Rehabilitasyon	301
	Sümeyye ARSLAN	
31. Bölüm	Ürojinekolojik Rehabilitasyon	313
	Veysel DELEN	
32. Bölüm	Kanser Rehabilitasyonu	325
	Sinem UYAR KÖYLÜ	
33. Bölüm	Yanık Rehabilitasyonu	333
	Gözde TÜRKOĞLU	
34. Bölüm	Periferik Damar Hastalıklarının Rehabilitasyonu	347
	Fatih BAYGUTALP	
35. Bölüm	Afazi ve Konuşma Bozuklukları Rehabilitasyonu	359
	Emel ATAR	
36. Bölüm	Sanal Rehabilitasyon	367
	Ender SALBAŞ	

37. Bölüm	Robotik Rehabilitasyon	379
	Yalkın ÇALIK	
38. Bölüm	Skolyoz Rehabilitasyonu	387
	Ahmet KARAKOYUN	
39. Bölüm	Gebelik ve Rehabilitasyon	401
	Ali AKDAĞ	
40. Bölüm	Geriatrik Rehabilitasyon.....	411
	Yasemin ÖZKAN	

4. ROMATOLOJİK HASTALIKLARDA REHABİLİTASYON

41. Bölüm	Romatoid Artrit Rehabilitasyonu	425
	Sertaç KETENCİ	
42. Bölüm	Ankilozan Spondilit ve Spondiloartropatilerin Rehabilitasyon.....	433
	Mustafa ŞENGÜL	
43. Bölüm	Sjögren Sendromu, Sistemik Lupus Eritematozus ve Sistemik Skleroz Rehabilitasyonu.....	441
	Neslihan GÖKÇEN	
44. Bölüm	Kristal Artropati Rehabilitasyonu	451
	İlkay KARABAY	
45. Bölüm	Fibromiyalji ve Diğer Yumuşak Doku Romatizmaları Rehabilitasyonu	463
	Mitat CEBECİ	
46. Bölüm	Vaskülit Rehabilitasyonu	473
	Betül SARGIN	

YAZARLAR

Doç. Dr. Adem YILDIRIM

Aksaray Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel
Tıp ve Rehabilitasyon AD.
ORCID iD: 0000-0002-8291-0248

Dr. Öğr. Üyesi, Ahmet KARAKOYUN

Aksaray Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel
Tıp ve Rehabilitasyon AD.
ORCID iD: 0000-0001-8288-9744

Dr. Öğr. Üyesi, Ali AKDAĞ

S.B.Ü. Antalya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi
ORCID iD: 0000-0003-0820-0122

Dr. Öğr. Üyesi, Ayhan KUL

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel
Tıp ve Rehabilitasyon AD.
ORCID iD: 0000-0003-1313-9469

Uzm. Dr. Betül SARGIN

Aydın Devlet Hastanesi, Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon, Romatoloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-9463-8413

Uzm. Dr. Buminhan SEFEROĞLU

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Bölge
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-5636-8387

Uzm. Dr. Deniz BULUT

Kemer Devlet Hastanesi, Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8156-7639

Uzm. Dr. Elif ÖZYİĞİT

Özel A Hastanesi, Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-0997-7013

Uzm. Dr. Emel ATAR

Sultan 2. Abdülhamid Han Eğitim ve
Araştırma Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-8373-1196

Uzm. Dr. Emine CÜCE

Kayseri Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon
ORCID iD: 0000-0001-6672-7235

Uzm. Dr. Ender SALBAŞ

ÖHÜ Tıp Fakültesi Bor FTR EAH
ORCID iD: 0000-0001-7460-2889

Uzm. Dr. Erdal DİLEKÇİ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bolu
İzzet Baysal Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
ORCID iD: 0000-0001-7507-2808

Dr. Fatıma YAMAN

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, FTR
AD.

ORCID iD: 0000-0002-6137-0166

Dr. Öğr. Üyesi, Fatih BAYGUTALP

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel
Tıp ve Rehabilitasyon AD.

ORCID iD: 0000-0002-7344-584X

Uzm. Dr. Gözde TÜRKÖĞLU

SBÜ Konya Eğitim Araştırma Hastanesi FTR
Kliniği,

ORCID iD: 0000-0002-3234-4866

Dr. Öğr. Üyesi, Hanife Hale HEKİM

SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
FTR AD.

ORCID iD: 0000-0001-6555-2111

Uzm. Dr. Hatice Merve GÖKMEN

Eskişehir Şehir Hastanesi Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon

ORCID iD: 0000-0003-1477-435X

Dr. Öğr. Üyesi, Hülya DEVECİ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
AD.

ORCID iD: 0000-0001-7491-1569

Uzm. Dr. Hüma BÖLÜK ŞENLİKÇİ

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Ankara
Hastanesi,

ORCID iD: 0000-0001-6771-3265

Uzm. Dr. Hüseyin AYDOĞMUŞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim
ve Araştırma Hastanesi Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon,

ORCID iD: 0000-0001-5231-1941

Uzm. Dr. İlkey KARABAY

Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ORCID iD: 0000-0001-7723-5009

Dr. Öğr. Üyesi, İlker Fatih SARI

Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi FTR ABD,

ORCID iD: 0000-0003-0127-6503

Dr. Öğr. Üyesi, İsa CÜCE

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dahili
Tıp Bilimleri Bölümü/Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon AD

ORCID iD: 0000-0002-1290-9540

**Dr. Öğr. Üyesi, Merve AKDENİZ
LEBLEBİCİER**

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi FTR
A.D,

ORCID iD: 0000-0002-6147-300X

Uzm. Dr. Meryem KÖSEHASANOĞULLARI

Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Bölümü

ORCID iD: 0000-0001-5893-0823

Uzm. Dr. Mitat CEBECİ

Ankara SBU. Gaziler Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon EAH.

ORCID iD: 0000-0002-4603-7867

Dr. Muhammed BALCI

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bolu
İzzet Baysal Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi,

ORCID iD: 0000-0002-7619-0651

Uzm. Dr. Mustafa Erkut ÖNDER

Manisa Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon Bölümü

ORCID iD: 0000-0001-9349-9530

Uzm. Dr. Mustafa ŞENGÜL

Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
ORCID iD: 0000-0003-1348-6276

Uzm. Dr. Nazire BAĞATIR

Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Fizik
Tedavi ve Rehabilitasyon S.U.A.M. İstanbul,
Türkiye,
ORCID iD: 0000-0003-4665-749X

Uzm. Dr. Neslihan GÖKÇEN

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Romatoloji AD.
ORCID iD: 0000-0003-3022-493X

Uzm. Dr. Nihal YILMAZ

Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-7308-0510

Dr. Öğr. Üyesi Nurdan YILMAZ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tıp
Fakültesi/Dahili Tıp Bilimleri Bölümü/Fizik
Tedavi ve Rehabilitasyon AD.
ORCID iD: 0000-0001-5758-6792

Uzm. Dr. Rabia AYDOĞAN BAYKARA

Turgut Özal Üniversitesi Malatya Eğitim ve
Araştırma Hastanesi
ORCID iD: 0000-0003-0542-266X

Uzm. Dr. Sefa GÜMRÜK ASLAN

Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon Eğitim Araştırma Hastanesi,
ORCID iD: 0000-0002-8276-9627

Uzm. Dr. Seher KARA

Gaziosmanpaşa Fizik Tedavi Eğitim
ve Araştırma Hastanesi Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon
ORCID iD: 0000-0002-0982-1994

Uzm. Dr. Sertaç KETENCİ

Manisa Şehir Hastanesi, Romatoloji
Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-2950-8778

Uzm. Dr. Sezin SOLUM

Kestel Devlet Hastanesi, Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-7792-7248

Uzm. Dr. Sinem UYAR KÖYLÜ

Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bilkent,
Ankara.
ORCID iD: 0000-0001-8800-8776

Uzm. Dr. Songül KESKİN KAVAK

Yozgat Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-4409-4996

Uzm. Dr. Sümeyye ARSLAN

Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
ORCID iD: 0000-0001-7832-1996

Uzm. Dr. Tuğba ÖZSOY ÜNÜBOL

Sultan Abdülhamid Han Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Fiziksel Tıp ve
Rehabilitasyon,
ORCID iD: 0000-0001-9538-9191

Uzm. Dr. Veysel DELEN

S.B.Ü M. Akif İnan Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Şanlıurfa,
ORCID iD: 0000-0002-8152-4628

Dr. Öğr. Üyesi Volkan ŞAH

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Dahili Tıp Bilimleri Bölümü/Spor Hekimliği
AD.
ORCID iD: 0000-0002-2853-2266

Uzm. Dr. Yalkın ÇALIK

*Bolu İzzet Baysal FTR Eğitim ve Araştırma,
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6723-7123*

Doç. Dr. Yasemin ÖZKAN

*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-3797-483X*

Uzm. Dr. Zeynep ATEŞ

*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bolu
İzzet Baysal Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
ORCID iD: 0000-0003-0033-8143*